

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Орієнтовне календарне планування

№ уроку	Тема уроку	Дата
Розділ І.		
Мова та розвиток мистецтва		
<i>Мистецтво в нашому житті</i>		
1.	Мистецтво. Музичне мистецтво. Мелодія як основний засіб виразності музичної мови. Розмір. Короткі та довгі ритмічні тривалості. Ритмічна вправа. <i>Слухання та аналіз:</i> В. Верменич «Світанок». <i>Ознайомлення та розучування пісні:</i> Н. Рубальська, М. Ведмедеря «Добрий день, матусю Україно!»	
<i>Мистецтво в нашому житті</i>		
1.	Значення мистецтва в житті людини. Види образотворчого мистецтва. <i>Практична робота:</i> Малювання українського віночка.	
<i>Мистецькі спогади про літо</i>		
2.	Елементи музичної мови. Лад. Темп. Нотний стан. Скрипковий ключ. Ритмічно-інтонаційна вправа «Ясне сонечко». <i>Слухання та аналіз:</i> А. Вівальді «Літо», В. Косенко «Мелодія». <i>Закріплення та виконання пісні:</i> Н. Рубальська, М. Ведмедеря «Добрий день, матусю Україно!»	
<i>Мистецькі спогади про літо</i>		
2.	Сприймання та аналіз творів різних видів мистецтва. Кольори та їхні відтінки. Спіднені кольори. <i>Практична робота:</i> Створення пейзажу «Метелики в лузі» на основі літніх вражень за допомогою акварельних фарб та воскових олівців.	
<i>Гумор у мистецтві</i>		
3.	Мова різних видів мистецтва (література, хореографія, образотворче мистецтво, музичне мистецтво). Назви нот. Розміщення нот на нотному стані. Інтонаційна вправа «Ця мелодія чарівна». <i>Слухання та аналіз:</i> В. Косенко «Гумореска», М. Лисенко «Експромт». <i>Ознайомлення та розучування пісні:</i> А. Бенцаровська, Р. Рудий «Посмішка».	
<i>Гумор у мистецтві</i>		
3.	Шарж. Карикатура. Художники-карикатуристи. Комікси. Передавання настрою на картині за допомогою кольорів та їхніх відтінків. Цирк. Цирковий герой — клоун. <i>Практична робота:</i> Створення образу клоуна — портрета людини у гримі.	
<i>Як зрозуміти мову мистецтва</i>		
4.	Мова музичного мистецтва. Елементи музичної мови. Властивості музичних звуків (висота, тривалість, гучність, тембр). Такт. Тактова риска. Групування тривалостей у розмірі 2/4. Сольфеджування української народної пісні «Галя по садочку ходила». <i>Слухання та аналіз:</i> С. Майкапар «Роздуми», П. Чайковський «Неаполітанська пісенька». <i>Закріплення та виконання пісні:</i> А. Бенцаровська, Р. Рудий «Посмішка».	
<i>Як зрозуміти мову мистецтва</i>		
4.	Контрастні кольори у природі, предметному середовищі та образотворчому мистецтві. Пуантилізм як техніка живопису. Характерні ознаки пуантилізму. <i>Практична робота:</i> Створення картини «Соняшник» в техніці пуантилізму.	
<i>Інтонація в мистецьких творах</i>		
5.	Інтонація. Виразальні властивості інтонації. Розмір 4/4. Групування тривалостей. Ритмічна вправа у розмірі 4/4. <i>Слухання та аналіз:</i> Ф. Шуберт «Музичний момент». <i>Ознайомлення та розучування пісні:</i> П. Воронько, І. Кириліна «Засмутилось кошеня».	

Інтонація в мистецьких творах	
5.	Ляльковий театр. Види ляльок у театрі: ляльки-маріонетки, пальчикові, рукавичні, тростинні тощо, їхні особливості. Художник-лялькар. Актор-ляльковод. Пальчиковий театр. <i>Практична робота:</i> Виготовлення пальчикової ляльки (улюбленого героя).
Пори року в мистецтві	
6.	Розвиток мелодії. Зміст та характер музичного твору. Реприза. Мова музики. Тембр. Інтенаційна вправа «Осінь золота». <i>Слухання та аналіз:</i> Л. Дичко «Осінь» з циклу «Пори року», В. Косенко «Дощик». <i>Закріплення та виконання пісні:</i> П. Воронько, І. Кириліна «Засмутилось кошеня».
Пори року в мистецтві	
6.	Передавання особливостей кожної пори року у творах образотворчого мистецтва. Колір — основний засіб виразності у живописі. Ефект мозаїки. <i>Практична робота:</i> Малювання на зім'ятому акварельному папері.
Осіній настрій у мистецьких творах	
7.	Особливості музичної мови. Музична інтонація. Етюд. Інтенаційно-ритмічна загадка «Хмарка в небі проплива». <i>Слухання та аналіз:</i> І. Пустовий «Осіній етюд». <i>Ознайомлення та розучування пісні:</i> Н. Май «Кап-кап-кап».
Осіній настрій у мистецьких творах	
7.	Силуетні малюнки. Спрощене, узагальнене передавання форм на силуетних малюнках. Різноманітність форм та кольорів восени. Розгляд виробів із осіннього листа. <i>Практична робота:</i> Розмальовування візерунками осіннього листа за допомогою фарб, коректора, фломастерів тощо.
Мистецтво звуків і кольорів	
8.	Спільне та відмінне у музичному й образотворчому мистецтвах. <i>Повторне слухання та аналіз:</i> В. Косенко «Гумореска», Л. Дичко «Осінь», М. Лисенко «Експромт». <i>Перегляд:</i> відеофільм «Осінь у лісі» (музика Л. Хісматуліної), творча робота. <i>Виконання пісень:</i> «Кап-кап-кап», «Посмішка».
Мистецтво звуків і кольорів	
8.	Кольори та відтінки на пейзажних роботах. Порівняння колориту на картинах. Засоби виразності у графіці: лінія, штрих, крапка, пляма тощо. Визначення лінії горизонту. Види штрихів. <i>Практична робота:</i> Малювання композиції «Дощ над дахами».
Як розвивається мова мистецтва	
9.	Засоби розвитку музичного мистецтва (мелодичні інтонації, динаміка, темп, лад). Розмір такту 3/4. Групування тривалостей. Ритмічна вправа. <i>Слухання та аналіз:</i> М.-К. Огінський «Полонез», Ж. Бізе «Марш тореадора». <i>Ознайомлення та розучування пісні:</i> В. Кленц, М. Ведмедеря «Наша мова».
Як розвивається мова мистецтва	
9.	Анімалістичний жанр в образотворчому мистецтві. Виразальні засоби зображення птахів у графіці та живописі. Використання силуетів тварин для створення піктограм, знаків, символів. Турбота про зимуючих птахів. <i>Практична робота:</i> Малювання веселого папуги. Вибір колірної гами.
Мистецтво творити красу	
10.	Контрастний розвиток у музичному мистецтві. Форма рондо. <i>Слухання та аналіз:</i> В. А. Моцарт «Рондо в турецькому стилі», Б. Фільц «Весняне рондо». Сольфеджування пісні «Два півники». <i>Закріплення та виконання:</i> В. Кленц, М. Ведмедеря «Наша мова».

РОЗДІЛ I

МОВА ТА РОЗВИТОК МИСТЕЦТВА

Дата _____

Клас _____

ТЕМА 1.

Мистецтво в нашому житті

Додатковий
матеріал до уроку

Мета (формування компетентностей):

Ключові: *уміння вчитися* (уміння зосереджено сприймати навчальний матеріал), *культурна компетентність* (залучення до мистецької діяльності, розвиток творчого самовираження), *соціальна компетентність* (уміння співпрацювати з колективом), *математична компетентність* (виявлення математичних залежностей у мистецтві).

Предметні: опанувати поняття мистецтво, музичне мистецтво, мелодія, розмір, ритм, тривалості, пауза; формувати вміння емоційно сприймати музику та аналізувати її; розвивати вміння елементарного музикування; формувати вокально-хорові навички.

Матеріал для сприймання: В. Верменич «Світанок».

Матеріал для виконання: ритмічна вправа у розмірі 2/4; Н. Рубальська, М. Ведмедеря «Добрий день, матусю Україно!»

Обладнання: музичний інструмент, мультимедійний проєктор, ноутбук, дидактичний роздатковий матеріал.

Тип уроку: урок введення в тему.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

- Учні заходять до класу під мелодію пісні В. Лепешка «Поспішай до школи».
- «Світлофор настрою» (чи інший спосіб визначення емоційного налаштування на урок на вибір вчителя).
- Музичне вітання <https://www.youtube.com/watch?v=M0abYp540H4>

II. Повідомлення теми уроку.

Учитель: Розпочався новий навчальний рік, і розпочинається наша з вами спільна подорож у чарівну Країну мистецтва. Тема першого уроку — «Мистецтво в нашому житті».

III. Актуалізація опорних знань.

- Що таке мистецтво на вашу думку?
- Де ми «зустрічаємось» із мистецтвом?
- Яке найяскравіше музичне враження залишилося у вас від попереднього навчального року?

IV. Вивчення нового матеріалу.

Учитель: Ми вже визначили, що таке мистецтво і чим воно особливе. Розгорніть підручники на сторінці 4 і знайдіть речення, у якому йдеться про головний засіб виразності музичної мови.

Самостійна робота з підручником. Отже, головним засобом музичної виразності є *мелодія*. Основу мелодії становлять *музичні звуки*. А от які вони бувають — ми маємо змогу переглянути у відеопрезентації. Увага на екран!

<https://www.youtube.com/watch?v=dAOg8yAftkM>

(Цікаво про музику. Савченко Т.Т.)

V. Слухання та аналіз музики.

Учитель: Ви щойно переглянули відеоролик про звуки музичної мови. А тепер спробуємо використати слайд, на якому є визначення — характеристика мелодії музичних творів (*висвітлюється на екрані зображення*). Ця табличка зараз стане нам в нагоді, адже нас чекає новий етап уроку «Мрійливо-емоційний». Погляньте на портрет композитора, який я тримаю у руках. Знайомтесь: це — Володимир Верменич, автор понад 200 пісень. Найбільш відома його пісня називається «Чорнобривці». Я пропоную вам у вільний від уроків час пошукати цю композицію самостійно в інтернеті. Зараз ми послухаємо дитячий вокальний

ансамбль «Серпанок», який виконає для нас пісню В. Верменича «Світанок».
<https://www.youtube.com/watch?v=zVXP0DCvNps>

Після прослуховування проводиться аналіз пісні, використовуючи табличку на екрані. Діти самостійно добирають слова, які, на їхню думку, максимально влучно характеризують музичний твір.

VI. Музикування.

Учитель: Переходимо до наступного етапу нашого уроку «Веселий музикант». На 5-й сторінці підручника ви маєте змогу побачити ритмічну вправу. Пригадаймо разом:

- Які ви знаєте ритмічні тривалості?
- Що таке такт?
- Скільки ритмічних долей у розмірі 2/4 вміщає один такт?
- Що таке пауза?
- Тепер разом виконаємо цю вправу (*практична діяльність*).

Музично-дидактична гра «Ритмічна команда». Учні діляться на групи по 4 учасники. Вчитель роздає ритмічні картки у розмірі 2/4 на 4 такти із заповненою однією ритмічною долею. Завдання: кожен учасник команди заповнює другу ритмічну долю. Наступний заповнює другий такт, і так по колу, аж поки усі такти будуть доповнені. Вибірково, за бажанням, учні вистукують власні вправи.

VII. Фізкультхвилинка.

Учитель: Ви дуже творчо і, найголовніше, дружно попрацювали. Думаю, що настав час закріпити ритмічні тривалості в танці, який називається «Ти щасливий — то роби за нами так!..» Рахунок такий же, як і у вправі — раз, два! Увага на екран.

<https://www.youtube.com/watch?v=ICyFLC7SKbg&t=1s>

VIII. Вокальна діяльність.

Учитель: Україна... Рідна земля... Золоті ниви, блакитне небо з замріяними журавлями вдалині, росяні трави, барвисті мальви, вишневі гаї. Про рідну батьківщину можна говорити до безкінечності, вишукуючи в пам'яті все те, що її символізує. А скільки пісень створено митцями, які возвеличують у музично-поетичних рядках красу наймилішої серцю землі. Я пропоную вашій увазі послухати пісню, яка називається «Добрий день, матусю Україно!»

Демонстрація пісні

- Чи сподобалась вам пісня?
- Про що у ній розповідається? (*Звертаємось до тексту в підручнику.*)
- Який настрій передає нам мелодія?
- Які почуття викликає у вас ця пісня? Чому?
- Переходимо до розучування. Пригадаймо разом основні правила співу:
 - Співаємо сидячи або стоячи.
 - Руки на колінах або вздовж тіла.
 - Спиною пряма.
 - Живіт підтягнутий.
 - Дихання по фразам (глибокий вдих і повільний видих).
 - Ведення мелодії плавне, без надриву.
 - Звук м'який, природний.
 - Чітка дикція та артикуляція.

Дихальна гімнастика «Повітряна кулька»

Уявіть, що ви — Повітряна Кулька. Надуваємо кульку — вдих, потім через маленьку шпаринку потроху здуваємо Кульку — видих. Знову надуваємо — вдих, тепер випускаємо повітря через трохи більшу шпаринку — видих.

Розспівка «Киця зажурилася»

<https://www.youtube.com/watch?v=m0AmmMteob8>

Розучування пісні:

- ✓ Розучування по фразах.
- ✓ Поєднання фраз у речення.
- ✓ Виконання першого куплету.
- ✓ Розучування приспіву.
- ✓ Розучування другого куплету за фразовим принципом.
- ✓ Поєднання куплетів і приспіву.
- ✓ Цілісне виконання під фонограму або музичний інструмент.

IX. Комунікація через мистецтво.

Учитель: Сьогодні ми ведемо мову про мистецтво у нашому житті, про різні види мистецтва, а також про музику. Зараз я хочу вам показати поєднання двох видів мистецтва. І мені надзвичайно цікаво дізнатися вашу думку про те, що ви зараз побачите на екрані. Але основне ваше завдання — це придумати власну назву презентації.

Презентація репродукцій М. Приймаченко у поєднанні з українськими народними мелодіями. Обговорення побаченого, висловлення ідей стосовно узагальненої назви для презентації.

X. Узагальнення. Рефлексія.

- Що найбільше запам'яталось на уроці? Чому?
- Що, на вашу думку, вдалось, а над чим треба буде ще попрацювати?
- Які основні поняття можемо виділити?

XI. Підсумок уроку.

Вербальне оцінювання навчальної діяльності класу на уроці. Створення повторного «Світлофора настрою».

Дата _____
Клас _____

ТЕМА 1. Мистецтво в нашому житті

**Додатковий
матеріал до уроку**

Мета (формування компетентностей):

Ключові: *екологічна грамотність і здорове життя* (уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини).

Загальнокультурна грамотність (здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва).

Соціальні та громадянські компетентності (уміння працювати з іншими на результат, відвертати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів).

Предметні: ознайомити учнів із видами образотворчого мистецтва; розповісти про різноманітні сфери діяльності митця (створення картин, скульптур, побутових речей); розвивати спостережливість, образне сприймання, логічне мислення, фантазію; виховувати естетичні почуття, любов і шану до українських звичаїв і традицій.

Обладнання: альбом, кольорові олівці, фломастери, зображення квітів-символів, декоративні віночки, ІКТ.

Практична робота. Малювання українського віночка.

Хід уроку

I. Організаційна частина.

Холодно в полі, в саду, на городі,
Осінь мандрує по нашій господі.
Тепло і затишно в класі у нас,
Доброго дня, я вітаю всіх вас.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Бесіда з елементами розповіді.

- Як називається наш урок? (*Образотворче мистецтво.*)
- Часто називаємо уроком «малювання». Але правильна назва — «Образотворче мистецтво». Адже ви вже знаєте, що на цих уроках ми не тільки малюємо, а й ліпимо, вирізаємо, клеїмо.
- Які види образотворчого мистецтва ви вже знаєте? (*Архітектура. Живопис. Скульптура. Графіка. Декоративно-ужиткове мистецтво. Дизайн.*)

2. Робота з підручником.

- А тепер розгорніть підручники на с. 6. Розгляньте малюнки. До яких видів мистецтва належать зображені твори? (*Живопис, скульптура, графіка.*)
- З якими матеріалами працює живописець? (*Фарби, пензлі.*)
- А графік? (*Олівці, фломастери, ручки.*)
- Із чого може виготовляти свої фігури скульптор? (*Глина, гіпс, солоне тісто, пластилін.*)
- Що об'єднує ці твори? Що спільного? (*На усіх зображено квіти.*)

III. Мотивація навчальної діяльності.

Світ навколо дивовижний! Люди здавна помічають красу і відтворюють її у творах мистецтва. Як саме майстри декоративно-ужиткового мистецтва використовують квіти, ви дізнаєтеся, розгадавши загадку (*с. 6, підручник*):

З квітів його виплітають,
ним голову прикрашають,
щоб дівчиноньку беріг —
український оберіг. (*Віночок.*)

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Вступна бесіда.

Цікаві українські звичаї пов'язані з віночком. Влітку на свято Івана Купала дівчата плели віночки та пускали їх по річці, щоб дізнатися свою долю. Якщо віночок не потонув, а поплив якомога далі, це означало швидке заміжжя та щасливе життя.

Віночки одягають наречені на весілля, на Перше причастя.

Також віночки плетуть з різних квітів, трав, зілля на свята. Їх закріплюють над дверима або чіпляють безпосередньо на двері. Вважається, що це оберіг від усього поганого.

Також вінок використовують як елемент декорування будинку (с. 3, альбом).

2. Повідомлення теми і завдань уроку.

Український віночок — це частинка національного костюма. Ми сьогодні «сплетемо» український віночок, використовуючи квіти-символи та кольорові олівці. Пригадайте, які квіти-символи ви знаєте? (*Мак, барвінок, волошка, чорнобривець, мальва.*)

3. Фізкультхвилинка.

На зеленій галявині,
(*діти ходять по колу*)
Де рясна трава,
Дзюркотить криниченька,
Чиста, лісова.
(*розмахують руками вліво-вправо*)
До води схиляються
Квіти запашні.
(*нахиляються*)
Камінці поблискують
В темній глибині.
(*нахили тулуба вперед,*
руки витягнуті вперед,
слідкують поглядом за
витягнутими пальцями)

4. Самостійна практична діяльність учнів.

— Намалюйте український віночок з квітів, які вам до вподоби. Розфарбуйте його стрічки кольорами, які символізують:

- коричневий — земля;
- жовтий — сонце;
- зелений — молодість і краса;
- голубий і синій — небо і вода;
- оранжевий — хліб;
- фіолетовий — мудрість;
- малиновий — щирість;
- рожевий — достаток;
- білий — пам'ять.

V. Підсумок уроку. Рефлексія.

— Які гарні українські віночки ви сплели. А головне — ми не знищили жодної живої квіточки!

— Чи запам'ятали ви значення кольорів? Про це дізнаємося за допомогою гри.

Гра «Квіточка».

— Що потрібно квітам, щоб рости? Назвіть колір зі стрічки (*Коричневий — земля; жовтий — сонце; голубий і синій — небо і вода.*)

Дата _____
Клас _____

ТЕМА 2. Мистецькі спогади про літо

Додатковий
матеріал до уроку

Мета (формування компетентностей):

Ключові: *уміння вчитися* (уміння зосереджено сприймати навчальний матеріал), *культурна компетентність* (формувати естетичне ставлення до навколишнього світу), *екологічна компетентність* (розвивати усвідомлення важливості збереження природи), *вільне володіння державною мовою* (усвідомлення ролі мови у висловлюванні та самовираженні), *фінансова грамотність* (ініціативність).

Предметні: закріпити поняття мелодія, опанувати поняття лад, темп, нотний стан, скрипковий ключ, розміщення нот на нотному стані; розширити вміння аналізувати музичні твори та творчо їх інтерпретувати; заохочувати до музикування; удосконалювати вокально-хорові навички, виконавську майстерність.

Матеріал для сприймання: А. Вівальді «Літо», В. Косенко «Мелодія».

Матеріал для виконання: вокально-ритмічна вправа у розмірі 2/4; Н. Рубальська, М. Ведмедеря «Добрий день, матусю Україно!»

Обладнання: музичний інструмент, мультимедійний проектор, ноутбук, ілюстративний матеріал.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

- Учні заходять до класу під мелодію пісні В. Верменича «Світанок».
- «Веселка настрою» (чи інший спосіб визначення емоційного налаштування на урок на вибір вчителя).
- Музичне вітання <https://www.youtube.com/watch?v=M0abYp540H4>

II. Повідомлення теми уроку.

Учитель: Ну що ж, друзі, продовжуємо нашу мандрівку чарівною Країною мистецтва. Сьогодні наша подорож має запах суниць, свіжоскошеної трави, спілого жита. Смак черешень та кавунів, звуки теплого вітру, гуркоту грому та співу ранкового жайворонка. Тема другого уроку: «Мистецькі спогади про літо».

III. Актуалізація опорних знань (синхронізація роботи обох півкуль головного мозку).

Учитель: Спробуємо трохи пофантазувати. Заплющте очі й уявіть себе професійним художником. Перед вами мольберт, чисте полотно, палітра барвистих фарб і чарівні пензлики. В праву руку беремо великий пензлик — для великих зображень, а в ліву — зовсім маленький, для дрібних деталей. Зараз я увімкну музику природи. А ваше завдання дуже просте — намалювати те, що постане перед вашою уявою. Проте є умова: картину пишемо обома руками одночасно. (*Запис «Звуки літа» тр3.*)

По завершенні: Оголошую аукціон! Придбаю картину з найоригінальнішою назвою і вартістю, яка мені найбільше сподобається.

Діти змагаються в «аукціонних» баталіях. Важливий елемент — толерантне вербальне оцінювання.

- Чи почули ви мелодію в звуках природи?
- Які особливості музичної мелодії?

IV. Вивчення нового матеріалу.

Учитель: Сьогодні ми поговоримо про те, які елементи музичної мови допомагають багатше розкрити її зміст. Зокрема, ми ознайомимось з такими поняттями, як лад і темп. Розгорніть, будь ласка, ваш підручник на сторінці 8. Виділений шрифтом написано визначення, що таке лад і темп. (*Робота з підручником.*) Злагожене та узгоджене звучання звуків ми називаємо *ладом*. Ладів є два — мажор і мінор. *Мажор* — веселий, бадьорий, активний, схожий на палюче літнє сонечко. А *мінор* — цілковита протилежність мажору. Цей

лад — сумний, мрійливий, ліричний, схожий на дрібний осінній дощик. Музичні твори, написані у мажорному ладі, здатні нам підняти настрій, налаштовують на усмішки. Наприклад — танцювальна музика. (*Зіграти фрагмент-ілюстрацію.*) Мінорні твори, навпаки, заспокоюють, втишують. Наприклад — колискові пісні. Тому кожен лад має своє призначення, відповідно до творчого задуму автора мелодії. (*Фрагмент-ілюстрація.*)

Не менш важливим засобом музичної виразності є темп, або швидкість руху мелодії. Пропоную пограти в гру «Літній дощ». Я гратиму мелодію, а ви за допомогою пальчиків будете зображувати рух дощових крапель з хмарки — до землі.

Повільно — легке постукування вказівним пальцем однієї руки (поодинокі краплі); середній темп — почергове постукування двома вказівними пальцями обох рук (дощ припустив); швидкий темп — діти швидко барабанять всіма пальчиками (злива).

V. Слухання та аналіз музики.

Учитель: Продовжуємо нашу літню мандрівку. Пропоную вашій увазі знайомство з видатним італійським композитором Антоніо Вівальді, який є автором чудового циклу для скрипки з оркестром під назвою «Пори року». Коротку інформацію про цього видатного митця ви можете прочитати на сторінці 9 вашого підручника. Одну частину з цього циклу ми зараз послухаємо. Мабуть, ви вже здогадалися, що назва її — «Літо». Увага на екран!

https://www.youtube.com/watch?v=g65oWFMSoK0&list=RD0ZJfP_fNFa0&index=5

- Чи сподобалось вам те, що ви побачили і почули?
- Який настрій передає мелодія твору?
- Які емоції викликає музика?
- Які кольори можна було б використати, щоб створити літню картину під цю мелодію?
- Хто виконував твір?
- Які музичні інструменти звучали?

Учитель: Гарзд. Тепер я хочу знову звернути вашу увагу на екран. Зараз ми послухаємо ще одну композицію. Її назва доволі проста — «Мелодія». Автором цієї п'єси є український композитор Віктор Косенко (*коротка анотація у підручнику*). Він вам вже відомий. У молодших класах ми слухали його твори — «Дощик», «Не хочуть купити ведмедика», «Купили ведмедика» (*варту награти фрагменти*). Пригадали? Всі вони наповнені значним емоційним змістом відповідно до назви. Що ж означає така назва, як «Мелодія»? Про що вона нам розповідає? Давайте спершу послухаємо, а потім всі бажаючи зможуть висловити власну думку.

<https://www.youtube.com/watch?v=i2q6AIRSh60>

(*Прослуховування й аналіз у формі інтерактивної гри «Мікрофон»*).

VI. Музикування.

Учитель: Ну що ж, ми мали можливість побачити і почути гру професійних виконавців, тепер настав час спробувати власні сили. Попереднього уроку ми виконували ритмічну вправу у розмірі 2/4. Пригадуєте? Зараз у нас завдання дещо складніше. Окрім ритмічних тривалостей, нам потрібно пригадати нотну грамоту. Спробуємо виконати разом поспівку про ноти.

<https://www.youtube.com/watch?v=G48sijoAGOI>

Повторили назви нот? Чудово! Тепер повертаємося до нашого підручника. На сторінці 9 є завдання. Спробуємо його виконати (*робота з підручником*).

- Що таке нотний стан або нотоносець?
- Чому скрипковий ключ називають «ключем соль»?

Виконання вокально-ритмічної вправи

- Вистукування ритмічних тривалостей.
- Вистукування тривалостей зі словами.
- Виконання мелодії з ритмічним супроводом.

VII. Фізкультхвилинка.

Учитель: Хоча на календарі осінь, та ми сьогодні згадуємо про літо. І наша фізкультхвилинка присвячена теж цій тематиці.

Хто щоранку заглядає у наше віконечко?
Тепле, літнє, променисте і яскраве ... *сонечко!*
<https://www.youtube.com/watch?v=jqy7Rm8n4Fk>

VIII. Вокальна діяльність.

Учитель: На попередньому уроці ми розпочали розучування пісні «Добрий день, матусю Україно!» Сьогодні ми продовжимо роботу над нею. Та перш ніж почнемо співати, згадаємо про співочу поставу. Тепер — дихальна гімнастика і розспівка.

Ми вийшли на літню галявину. А скільки тут квітів!!! Червоні маки, жовтий звіробій, блакитні волошки, рожева конюшина. Пахнуть! Вдихаємо аромат квітів: *вдих носом — видих ротом на склад «ох» декілька разів*. Вилетів з гушавини великий волохатий джміль і гуде: «джжжжжжж». В гаю кує зозуля: «ку-ку, ку-ку, ку-ку». Прекрасно! Переходимо до розспівки і разом з тим закріпимо нотну грамоту.

<https://www.youtube.com/watch?v=URqPEcjFPWI>

Продовжимо роботу над піснею. Повертаємось на сторінку 7 підручника. Зараз я увімкну запис, а ви повинні проспівати перший куплет пісні, виразно вимовляючи слова закритим ротом. Здивовані? У такий спосіб ви навчитесь слухати самих себе. (*Виконання пісні закритим ротом.*) Тепер ще раз, але цього разу співаємо зі словами, слідкуємо за плавним веденням мелодії.

Аналогічна робота проводиться і з приспівом та другим куплетом. Наступний етап — цілісне виконання під фонограму 1- або під інструментальний супровід. Робота над виконавською майстерністю.

IX. Комунікація через мистецтво.

Учитель: Сьогодні увесь наш урок присвячений красі природи. Чи знаєте ви, як називається втілення природи в образотворчому мистецтві? (*Пейзаж.*) У руках я тримаю роботи, авторами яких є не професійні художники, а такі ж діти, як і ви. Тематика їхніх картин — «Моя Україна — моя Батьківщина». Пропоную вам стати співавторами цього проекту. Для роботи використаємо кольорові олівці та ручки. (*Творча робота.*)

X. Узагальнення. Рефлексія.

Ось і підійшов до завершення наш урок. Що вам найбільше запам'яталось і що нового ви дізнались? (*Обговорення.*)

XI. Підсумок уроку.

Вербальне оцінювання навчальної діяльності класу на уроці. Корекція «Веселки настрою».

ТЕМА 2. Мистецькі спогади про літо

Дата _____

Клас _____

Мета (формування компетентностей):

Ключові: загальнокультурна грамотність (формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї), уміння навчатися впродовж життя (набуття нових вмінь і навичок), соціальні та громадянські компетентності (уміння працювати з іншими на результат, відвертати та розв'язувати конфлікти, досягати компромісів).

Предметні: ознайомити учнів із творчістю відомих художників, поглибити знання учнів про основні та похідні кольори; сформувати уявлення учнів про жанр мистецтва «пейзаж», закріпити вміння працювати з акварельною фарбою.

Обладнання: альбом, простий олівець, акварельні фарби, воскові олівці, таблиця «Кольорознавство», репродукції картин: Й. Бокшай «Літо. Річка Скалка»; І. Айвазовський «Рибалки на березі моря»; С. Васильківський «Сільський пейзаж»; Л. Поворозник «Міський пейзаж»; ІКТ.

Практична робота. Пейзаж «Метелики в лузі».

Хід уроку

I. Організаційний момент.

У мішечку — картки різних кольорів. Діти вибирають той колір, яким сьогодні хотіли «привітатися», колір, що зараз відповідає їхньому настрою.

— Спробуйте голосом показати настрій і привітатися з нами «кольоровими» привітаннями.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Вправа на змішування кольорів.

— Давайте пригадаємо, за допомогою чого художники-живописці передають настрій своєї картини. (За допомогою кольорів.)

— Які кольори основні? (Червоний, жовтий, синій.)

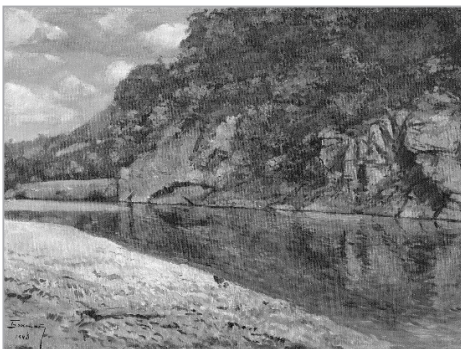
— У результаті змішування основних кольорів утворюються похідні кольори: зелений, оранжевий, фіолетовий.

— Розгорніть альбом на с. 4. Візьміть пензлики і виконайте вправу зі змішування кольорів.

- Жовтий + синій = зелений.
- Синій + червоний = фіолетовий.
- Червоний + жовтий = оранжевий.

2. Демонстрування картин із літніми пейзажами.

— Сьогодні з нами своїми неперевершеними кольорами хочуть «привітатися» картини. Розгляньте їх.

Й. Бокшай. Літо. Річка Скалка.

Л. Поворозник. Міський пейзаж.

І. Айвазовський. Рибалки на березі моря.

С. Васильківський. Сільський пейзаж.

— А щоб дізнатися, до якого жанру належать картини, ви маєте розгадати загадку.

Якщо бачиш на картині
цвіт вишневого садка,
чи ялинку й білий іній,
або млин біля ставка,
або снігову рівнину,
або поле та шалаш,
то запам'ятай: картина
називається... (пейзаж).

— Розгорніть підручники на с. 10. Пригадаймо, що таке пейзаж. (Пейзаж — це зображення краєвидів у образотворчому мистецтві.)

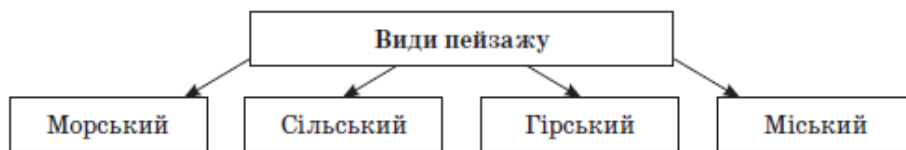
Фізкультхвилинка

Хто ж там, хто вже так втомився
І наліво нахилився?
Треба дружно всім нам встати,
(вийти з-за парт)
Фізкультпаузу почати.
Сонце спить, небо спить,
(очі закриті долонями)
Навіть вітер не шумить.
Рано-вранці сонце встало
(відкрити очі і підняти голови)
І проміння всім послало
(піднятися на носки, руки піднести
вгору, розвести у сторони)

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Бесіда.

— Існують різні види пейзажів. Один художник малює море, а іншому до вподоби зображати могутні гори. Ознайомтеся з видами пейзажів.

— Художник Іван Айвазовський малював морські пейзажі, Йосип Бокшай — гірський, сільський пейзаж був близький Сергієві Васильківському, а міський пейзаж полюбляє зображати художника Любов Поворозник.

— Яким словом можна об'єднати художників? (Пейзажист.)

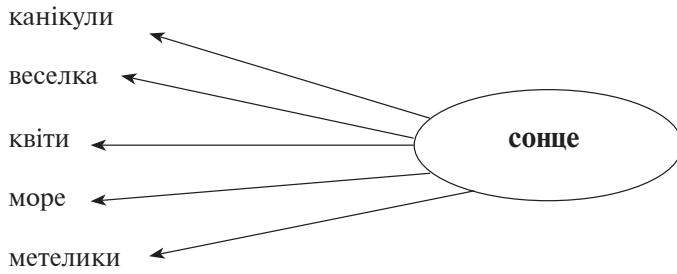
— Які кольори переважають: похмурі чи яскраві? (Яскраві.)

— Як ви думаєте, яку пору року зображено? (Літо.) Чому? (аналізуємо деталі, які зображені на картинах.)

— Які почуття у вас викликає ця пора року?

2. Вправа «Асоціативний кущ».

Літо — сонце, тепло, веселка, квіти, море, пляж, метелики...

3. Повідомлення теми уроку.

— На основі своїх літніх вражень сьогодні ми створимо пейзаж «Метелики в лузі». Використаємо акварельні фарби і воскові олівці.

Послідовне виконання малюнка вчителем. *(Послідовність виконання — у підручнику, с. 11.)*

Самостійна практична діяльність учнів.

IV. Підсумок уроку. Рефлексія.

Виставка робіт. Підбиття підсумків.

Гра «Кольорова феєрія»

Учні знову визначають свій настрій за кольором. Гра дає можливість визначити та порівняти два почуття — на початку та в кінці уроку.